

Donavska konferenca 11 držav v Beogradu

Nova konvencija o plovi po Donavi mora temeljiti na suverenosti in enakosti vseh držav

Predstavniki imperialističnih sil nastopajo proti interesom podonavskih držav

Beograd, 31. julija. (Tanjug.) Mednarodna donavska konferenca je imela danes svojo prv redno sejo pod predsedstvom šefa bolgarske delegacije prof. Kamenova.

Na današnji seji je prišlo do izraza dvoje stališč glede prejšnjih režimov in konvencij o plovi po Donavi. Predstavniki zapadnih sil so zagovarjali stališče, da se prejšnje konvencije o plovi po Donavi brez njihovega pristanka ne morejo razveljaviti, čeprav gre za konvencije, ki so jamčile tem silam, ne pa podonavskim državam, gospodarsko in politično nadzorstvo nad to prometno žilo. Na drugi strani pa so delegacije Sovjetske zveze in demokratičnih podonavskih držav poudarile razliko med stanjem v letu 1856, leta 1878. in letom 1921., ko so bile sprejete prejšnje konvencije o plovi na Donavi in sedanji stanjem. Medtem ko so bile prejšnje podonavske države odvisne od velesil, so te države danes suverene ter gospodarsko in politično močne države. Nič se ne more sklicevati na pridobljene pravice glede plovi po Donavi. Poleg tega je v odločbi Sveta zunanjih ministrov, na podlagi katere je bila sklicana ta konferenca, jasno rečeno, da mora izdelati ta konferenca novo konvencijo o plovi po Donavi.

Na današnjem zasedanju konferenca

je predsedujoči Kamenov predlagal, da bi razpravljali o poslovanju konference in pričeli splošno razpravo o novi konvenciji plovi po Donavi, nakar se je v zvezi z izjavo francoskega delegata Thieryja takoj pričela glavna debata. Francoski delegat je izjavil, da sedanjega statuta brez poprejšnje soglasnosti vseh prizadetih sil ne more spremeniti nikakoli večina, pa naj si bo potem ta večina enostavna, kvalificirana ali pa celo večina 10 proti 7. Francoski delegat je opozoril na zadnji paragraf note, ki jo je poslalo zunanje ministrstvo Francije 28. aprila t. l. sovjetskemu veleposlaniku v Parizu, v kateri je rečeno: Francoska vlada želi odbržati vse pravice, ki jih je dobila na podlagi konvencij, ki so do sedaj določevale režim na Donavi.

Šef češkoslovaške delegacije zunanji minister Clementis se je dotaknil bistva izjave francoskega delegata in navedel bistvene razlike glede okoliščin, v katerih poteka ta konferenca o Donavi. Na prejšnjih konferencah so bile zastopane na eni strani velesile, na drugi pa male nesuverene države. Danes so okoliščine drugačne, ker so podonavske države suverene. Te države so pripravljene na sodelovanje, toda težko in nemogoče je sprejeti novo konvencijo, če bi priznali pridobljene pravice brez soglasnosti in proti interesom podonavskih držav.

vencije, kolikor bi ostale pravice avstrijske delegacije takšne, kakršne so sedaj in bi si Avstrija v tem primeru pridržala glede bodoče konvencije svoje pravice. Stališče avstrijskega delegata so podprli samo delegati ZDA in Velike Britanije.

Kakor je znano, je bilo v odločbi Sveta zunanjih ministrov decembra l. 1946. določeno, da bo Avstrija lahko sodelovala na donavski konferenci samo v primeru, če bo sklenjena do tega časa z Avstrijo mirovna pogodba. Glede na to, da ta pogoj še ni izpolnjen in da Avstrija po mednarodnem pravu še nima statusa suverene države, je rečeno, da lahko sodeluje na tej konferenci samo s posvetovalnim glasom.

Na koncu današnje seje je spregovoril šef sovjetske delegacije Andrej Višinski, ki je po daljšem in dokumentiranem govoru pobijal tezo britanskega in francoskega delegata o »pridobljenih pravicah«.

Šef sovjetske delegacije Andrej Višinski na zemunskem letališču.

Govor šefa jugoslovanske delegacije A. Beblerja

O moralni strani izjave francoskega delegata je govoril tudi šef jugoslovanske delegacije pomočnik zunanjega ministra Aleš Bebler.

Šef francoske delegacije, je rekel Bebler, je izjavil, da Francija ne bo podpisala nikake konvencije, s katero se ne bi strinjala, t. j. če bi bila nova konvencija sprejeta proti volji Francije. Podobne izjave je dajala Jugoslavija večkrat in ob raznih prilikah, posebno pa v Parizu, ko so razpravljali o jugoslovansko-italijanski meji. Tedaj je šlo za usodo nekaj stotisoč ljudi, ki so bili na usodo nekaj stotisoč ljudi jugoslovanskega izvora in kulture. Jugoslovanska delegacija je zahtevala, da ne bi sprejemali odločitev o njihovi usodi brez njenega pristanka. Moje mišljenje je, da je imela Jugoslavija nesporno moralno pravico, da je zagovarjala tako stališče.

Toda kaj se je zgodilo, ko je zastopala Jugoslavija pred mirovno konferenco te svoje pravice v zvezi s tem vprašanjem? Francija, Velika Britanija in ZDA ter njihova »pariška večina« so bile proti temu mišljenju in glasovale proti njenim zahtevam in volji. Te sile niso priznale, da je potreben pristane Jugoslavije, kadar gre za usodo nesporne jugoslovanskega ozemlja. Te sile so glasovale proti življenjskim interesom stotisočev Jugoslovancev in za odločitev, ki je bila nepravilna za Jugoslavijo, čeprav je bila taka odločitev sprejeta z enostavno večino glasov. Jugoslavija je navzlic temu iz ljubezni do miru podpisala tako nepravilno pogodbo, ki ji je bila vsiljena.

Danes je Francija sprožila podobno vprašanje, toda tokrat ne gre za usodo stotisočev Francozov, ampak gre v konkretnem primeru po besedah francoskega delegata za »pridobljene pravice«. Tu se moramo vprašati, kako moralno vrednost imajo te »pridobljene pravice« na račun zakonitih pravic podonavskih držav. Poleg tega je bila mirovna pogodba, sklenjena v Parizu, nepravilna, tu pa hočemo izdelati pravično konvencijo. Večina v Parizu in večina na tej donavski konferenci se globoko razlikujeta, kar bomo dokazali, ko bomo pričeli sestavljati samo konvencijo.

Zato mislim, da zagovarja francoska delegacija stališče, ki ga je mogoče težko zagovarjati. Najboljše bo, če ta konferenca z delom za sestavo nove konvencije, ki bo upoštevala interese vseh držav in mednarodnega sodelovanja. Ničesar ne moremo prepričati, da ne bi sprejeli soglasnih odločitev, če bodo delegacija ZDA, Velike Britanije in Francije pravilno razumele suverenost obalnih držav in novi duh mednarodnega sodelovanja, ki temelji na popolni suverenosti in enakopravnosti vseh držav. Sodelovati je treba na podlagi enakih pravic tako kakor določa Ustanovna listina Združenih narodov.

Britanski delegat veleposlanik Charles Piek je podprl izjavo francoskega delegata in izjavil, da je treba vse pravice podpisnikov konvencije o plovi na Donavi, določene leta 1921, spoštovati. Po zadrževanju britanskega delegata mora ostati ta konvencija, ki je bila prejeta proti interesom podonavskih držav ter brez sodelovanja in proti interesom Sovjetske zveze v veljavi vse dotlej, dokler vse zainteresirane sile, pa celo Italija, Grčija in Belgija, ki niso navzoče na tej konfe-

renci, pa so podpisnice te konvencije, ne bodo pristale na njeno spremembo. Britanski delegat je nadalje trdil, da bo novo konvencijo mogoče izdelati šele, ko bo stara razveljavljena.

Šef madžarske delegacije minister Molnar, šef rumunske delegacije minister Ana Pauker in predstavnik bolgarske delegacije, ki so tudi govorili, so poudarili potrebo po novi konvenciji o plovi po Donavi, ki bo to vprašanje pravilno rešila in upoštevala suverenost podonavskih držav.

Na današnji seji podonavske konference so razpravljali tudi o vprašanju avstrijske delegacije na konferenci. Šef avstrijske delegacije Rosenberg je ugovarjal odločitvi, da bi Avstrija sodelovala na konferenci samo s posvetovalnim glasom in zahteval, da bi imela avstrijska delegacija pravico glasovanja. Izjavil je, da Avstrija ne bi mogla priznati kon-

»Niti navzočnost Velike Britanije in ZDA na tej konferenci ni popolnoma v skladu z demokratičnimi načeli«

je v debati o vprašanih procedure izjavil dr. Bebler

Beograd, 31. julija (Tanjug). Po govoru zunanjega ministra Simića so na večerajšnji seji razpravljali o tem, kateri jeziki bodo na konferenci uradni, kateri pa delovni. Šef ameriške delegacije Cavendish Cannon, ki ga je podpiral šef britanske delegacije Piek, je predlagal, da bi bil poleg ruskega in francoskega jezika uradni jezik tudi angleški.

Višinski, šef sovjetske delegacije, je predlagal, naj bosta ruski in francoski jezik uradna jezika na konferenci, kot delovni jezik konference pa naj bi bil priznan še angleški jezik. Višinski je ugotovil, da razume pod uradnim jezikom jezik, v katerega bodo prevedli vse dokumente konference, pod delovnimi jeziki pa razume one, v katere bodo prevedli govore in diskusije.

Ameriški delegat Cannon je vztrajal pri tem, da se sprejme angleški jezik kot uradni jezik konference. Višinski pa je v zvezi s tem izjavil med drugim: Če sprejmemo kot uradne jezike ruski, francoski in angleški jezik, bo to v mnogočem zavleklo naše delo. Najvažnejše je to, da se zajamči medsebojno sporazumevanje na konferenci. To pa bomo dosegli s tem, da bomo sprejeli kot delovne jezike ruski, francoski in angleški jezik.

Navzoči delegati so nato soglasno sklenili, da bodo delovni jeziki konference ruski, francoski in angleški jezik.

Britanski delegat Piek je vztrajal pri tem, naj se prizna angleški jezik kot uradni jezik. Francoski delegat je podprl zahtevo ameriške in britanske delegacije.

Ameriški delegat Cannon se je skliceval na mirovno konferenco leta 1946., ko so bili sprejeti kot uradni jeziki francoski, ruski in angleški jezik.

Na te zadnje razloge ameriškega delegata je odgovoril šef jugoslovanske delegacije dr. Aleš Bebler, ki je med drugim dejal: »Delegat ZDA je omenil mirovno konferenco v Parizu. Ker smo bili vsi navzoči na tej konferenci, vemo, kaj se je tam dogajalo. Seveda pa moram takoj poudariti, da se mirovna konferenca v Parizu ne more primerjati s to konferenco. Kakor je znano, je bila mirovna konferenca sklicana po zmagi zaveznikov nad Nemčijo in njenimi sateliti. Potemtakem je bilo po vsem na-

ravno, da je bil takrat sprejet tudi angleški jezik kot uradni jezik na konferenci. Ne smemo pozabiti, da gre sedaj za Donavo oziroma za donavsko konferenco. ZSSR je podonavska država, Amerika pa ne samo, da ni podonavska država, ampak ni niti evropska država. Anglija prav tako ni podonavska država. Važno je tudi to, da je vsem podonavskim državam bližji ruski jezik. Mi vsi govorimo in znamo ruski jezik. Končno niti navzočnost Velike Britanije in ZDA na tej konferenci ni popolnoma v skladu z demokratičnimi načeli.

Nato so govorili še bolgarski, češkoslovaški, ukrajinski in rumunski delegati, ki so v celoti podprli predlog sovjetskega delegata Višinskega.

Po končani diskusiji je predsedujoči minister Simić predlagal, naj se preide h glasovanju. Sovjetski predlog, po katerem bi bila priznana kot uradni jezika samo ruski in francoski jezik, je bil sprejet s 7 proti 3 glasovom. Proti predlogu so glasovali ZDA, Velika Britanija in Francija.

Nato je konferenca soglasno sprejela predlog šefa češkoslovaške delegacije Clementisa, da se zaupa mesto generalnega sekretarja konference Jugoslaviji.

Ljudstvo Slovenske Koroške protestira

proti izbrisani napisa »v borbi proti fašizmu« s spomenika padlim partizanom

Celovec, 31. julija (Tanjug). Ljudstvo Slovenske Koroške v ostrem pismenem protestu zahteva, naj sresko načelstvo v Velikovu prekliče odlok, da morajo zbrisati napis z nagrobnega spomenika »V borbi proti fašizmu« padlim partizanom na pokopališču v St. Rupertu. Sresko načelstvo je ta odlok izdalo na zahtevo škofijskega ordinariata.

Mladina St. Ilja poudarja v protestnem pismu, da so slovensko ljudstvo Koroške branilo ta spomenik kot simbol svoje pravične borbe.

Pred nekaj dnevi je vložila delegacija mladine Slovenske Koroške tudi protest pri škofijskem ordinariatu.

IZ DANASNJE STEVILKE:

Nadaljevanje donavske konference v Beogradu
Za boljše preskrbo tržišč
S ceste »Bratstva in enotnosti«
Fizkultura — XIV. olimpijske igre v Londonu

Razpisano vsoto ljudskega posojila smo presegli za 11,45 %

Po nepopolnih podatkih, ki jih je dobila zvezna komisija za vpis ljudskega posojila, je bilo od 1. do 30. julija vpisano skupno 3.900.923.000 din, to je 111,45 odst. razpisanega ljudskega posojila.

Posojilo je vpisalo skupno 3.609.565 oseb (brez pripadnikov JA). V smislu rešitve vlade FLRJ št. 5294 z dne 21. junija 1948, je bil vpis ljudskega posojila 30. julija 1948 zaključen.

Mednarodna konferenca za zatiranje koloradskega hrošča

Ljubljana, 31. julija.

Danes ob 12. se je začela v dvorani ministrstva za socialno skrbstvo mednarodna konferenca kmetijskih strokovnjakov, ki bodo proučili najuspešnejši način borbe proti velikemu škodljivcu krompirjevih nasadov — koloradskemu hrošču.

Na konferenco so prišli predstavniki vseh držav, kjer je kolorador že razpačen in uničuje nasade, to je iz: Italije, Avstrije, Češkoslovaške in Bolgarije, naknadno bodo verjetno prišli na konferenco še predstavniki Poljske, Rumunije in Madžarske.

V imenu vlade LRS je zbrane predstavnik tujih držav in zastopnike naših ustanov ter množičnih organizacij pozdravil minister za kmetijstvo tovariš inženir Levstik Jože. Med drugim je dejal, da je tako načrtno borbo proti hrošču v naši državi omogočila nova ljudska oblast, po drugi strani pa je borba proti uničevanju zajela množice. Dejal je, da je to eden izmed pogojev za uspešno borbo proti hrošču. Pomen mednarodne konference pa je v tem, da se bo delo koordiniralo, kajti le tako bo škodljivcu lahko uničen. Na konferenci bodo strokovnjaki izmenjali izkušnje in poskrbeli, da v vseh deželah začno z načrtnim uničevanjem hrošča.

Nadalje je pozdravil zbrane tovariš inž. Nonneiler Guido, direktor zveznega zavoda za zaščito rastlin. Dr. Malenotti, zastopnik Italije, je med drugim v pozdravnem nagovoru dejal, da je ugodno presenečen nad uspehi, v kolikor je to v kratkem času spoznal, ki jih je dosegla Jugoslavija v borbi proti hrošču, zato, ker pri uničevanju sodelujejo množice. Prisrčno je zbrane pozdravil dr. Razšipal, predstavnik ČSR, v imenu avstrijske vlade pa je pozdravil konferenco kmetijski strokovnjak dr. Beran. Tovarš iz Bolgarije je med drugim dejal, da se je pri nas maresikaj naučiti in da bo Bolgarija brez-pogojno sodelovala in skrbela, da se zatire koloradski hrošč.

Konferenco je nato pozdravil v imenu KP Slovenije tovarš Zupančič. V imenu OF Slovenije je pozdravil konferenco tovarš Filipičič, v imenu AFŽ pa tovaršica Mara Osolnik. Govoril je še predstavnik mladine, nakar je bil pozdravljen del konference zaključen. Popoldan so odšli gostje na Bled, jutri pa si bodo na terenu na Krškem polju ogledali množično akcijo proti škodljivcu.

V ponedeljek ob 9. bo konferenca nadaljevala s delom.

Predsednik Madžarske republike Zoltan Tildy podal ostavko na svoj položaj

Budimpešta, 31. julija. (Tanjug.) Oddelek za tisk pri predsedstvu vlade je objavil poročilo, da je predsednik madžarske narodne skupščine sprejel pismo predsednika madžarske republike Zoltana Tildyja, ki mu sporoča, da podaja ostavko na svoj položaj. V pismu Zoltana Tildyja je rečeno:

»S tem izjavljam, da podajam ostavko na položaj predsednika republike in prošim, naj parlament izvoli sprejeti na znanje moje ostavko. Pri tem svojem koraku želim poudariti, da sem se v polni meri strinjal in se še strinjam s celotno dosegajo politiko madžarske ljudske demokracije in s celotno dejavnostjo vlade. Ostavko na visoko administrativno funkcijo, ki sem jo doslej izvrševal, ne podajam zaradi političnih nesoglasij. Vzrok mojemu neizpremenljivemu sklepu je v tem, da se je neka osebnost, ki spada v mojo neposredno sredino, težko pregrešila proti interesom madžarske države, republike in našega naroda. Zato čutim, da v takšnih okoliščinah ne morem pričakovati od madžarskega naroda popolnega zaupanja, ki je nujno potreb-

no za izvrševanje najvišjih administrativnih funkcij.

V zvezi s tem — je rečeno nadalje v poročilu — so imeli voditelji vodilnih demokratičnih strank predsedstva vlade 30. julija popoldne ob 10 uri medpartijsko konferenco v predsedstvu vlade. Konferenco so se udeležili v imenu stranke madžarskih delovnih ljudi Matyas Rakosi, Arpad Szakasits, Laszlo Raik in Ernő Görö, v imenu stranke malih posestnikov Istvan Dobi, Lajos Dinnyes, Josef Bogнар in Ernő Mihály, v imenu nacionalne kmečke stranke Ferenc Erdelyi, Peter Veres in Josef Darvas.

Medpartijska konferenca je sprejela ostavko predsednika Zoltana Tildyja na položaj predsednika, hkrati pa je sklenila prositi predsednika parlamenta Imrő Nagya, naj glede na ostavko predsednika republike skliče parlament v ponedeljek.

Oddelek za tisk pri notranjem ministrstvu je sporočil, da je madžarska policija aretirala bivšega madžarskega poslanika v Egiptu Viktorja Czornokya zaradi izdajstva in vohunstva.

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ razrešil dolžnosti veleposlanika v Bukarešti

Beograd, 31. julija. (Tanjug). Na predlog vlade FLRJ je Prezidij Ljudske skupščine FLRJ Jugoslavije na podlagi člena 47, točka 10, Ustave FLRJ razrešil dolžnosti veleposlanika FLR Jugoslavije v Bukarešti Radonjo Golubovića.

Brzobjavka uslužbencev našega veleposlaništva, trgovinske in vojaške delegacije v Bukarešti Centralnemu komiteju KPJ

Bukarešta, 31. julija. (Tanjug). Vlada FLRJ je odpozdila z dolžnosti sedanjega veleposlanika FLRJ v Bukarešti Radonjo Golubovića, ki se pa ni hotel vrniti v Jugoslavijo in se je podal pod zaščito rumunskih oblasti.

V zvezi s tem izdajalskim dejanjem Radonje Golubovića so poslali uslužbenci veleposlaništva, trgovinske in vojaške delegacije FLRJ v Bukarešti Centralnemu komiteju KPJ brzobjavko naslednje vsebine:

»V zvezi z izdajo, ki jo je zagrešil bivši veleposlanik v Bukarešti Radonja Golubović do naše države, naših narodov in do naše Partije, izjavljamo, da bomo še bolj zvesti naši Partiji in njenemu Centralnemu komiteju pod vodstvom tovarša Tita. Golubovičev primer zgovorno potrjuje besede tov. Tita, da bo ta »velika preizkušnja«, ki jo preživlja naša Partija, spravila na dan vse tiste v naši Partiji, ki ne spadajo v tako prekaljeno Komunistično partijo, kakor je naša. To so posamezniki-omahljivci, nezdravi in sovražni elementi. Takšni navadno izpadejo in morajo nujno izpasti iz toka revolucije, ker niso škodljivi samo naši Partiji in naši državi, temveč škodujejo tudi nadaljnemu pravilnemu razvoju socializma na splošno.

Golubović spada brez dvoma po svoji preteklosti v življenju in svojem delu v to kategorijo »komunistov«. Vsi tisti, ki dobro poznajo tega izdajalca, prav dobro poznajo njegovo nemoralno življenje, nedostojno komunistu, ki ga je živel ne le pred vojno in po njej, temveč tudi med vojno. To nemoralno življenje je Partija strogo kaznovala, o čemer pričajo dejstva, da je bil že štirikrat partijsko kaznovan, da je bil izključen iz Partije do vojne in drugič med vojno l. 1943. Znano je, da se je ta izdajalec med narodnoosvobodilno vojno strahopetno obnašal, kakor bi se ne smel obnašati komunist-borec. Ves čas med vojno je bil v Partiji znani kritikantski element, ki je zavzel takšno stališče zaradi svojih bolnih ambicij. Te bolne ambicije so se pojavljale tudi na njegovi zadnji dolžnosti.

Vsi mi, ki pišemo to pismo, vemo prav dobro, kako je Golubović kot veleposlanik nemoralno živel, zlorabljal svojo visoko funkcijo, kako nekomunističen in neljudski odnos je imel do svojih podrejenih uslužbencev, kako je lenaril in luksemburško živel, hkrati pa je dopuščal, da so njegovi najbližji sodelavci-komunisti delali namesto njega in imeli denarne težave.

Takšen človek, ki se je vtihotapil v Partijo, je moral prej ali slej pokazati svoj nekomunistični značaj. Tudi on ga je pokazal v tej izkušnji s tem, da je izdal svojo Partijo in svojo državo.

Ob tej priliki pošiljamo komunistične pozdrave našemu novemu CK, ki je bil izvoljen na V. kongresu KPJ z našim ljubljenskim herojem Titom na čelu.

Uslužbenci veleposlaništva, trgovinske in vojaške delegacije FLRJ v Bukarešti (28 podpisov).

ZA BOLJŠO OSKRBO NAŠIH TRŽIŠČ

Z boljšo odkupno mrežo in z množičnim sodelovanjem bomo izboljšali celjski trg

Tudi pred odločbo ministrstva za trgovino in preskrbo LRS o enotnih cenah za kmetijske pridelke, celjski trg ni bil najbolj založen z zelenjavo, povrtnino in sadjem. Po izdani odločbi pa se je dovoz kmetijskih pridelkov na celjski trg zelo poslabšal. Zelenjave in povrtnine, ki so jo okoliški kmetje prinašali na trg, je bilo tako malo, da je bil največkrat celjski trg že do 8. ure prazen. Državna posestva in mestna ekonomija pa niso mogle zadostiti vedno večjim potrebam trga. Na drugi strani pa so prodajali nekateri kmetje svoje pridelke po nižjih, po višjih cenah. Vrnilni se so tudi razni špekulantski prekupovalci. Razumljivo je, da je med gospodinjami v Celju nastala skrb zaradi pomanjkanja zelenjave in veliko nezgodovanje.

Podjetje »Sadje« v Celju, ki se je s 1. julijem priključilo odseku za preskrbo MLO, je prej skrbelo le za odkup sadja, sedaj pa je prevzelo še nalogo za nabavo povrtnine in sadja. Prej pa MLO sploh ni imel svojega podjetja za nabavo zelenjave. Nameščeni prejšnjega »Sadja« pa so nabavljali zelenjavo in sadje le v Banatu in na Primorskem (okoli Gorice), medtem ko si niso takoj znali ustvariti odkupne mreže v sami okolici Celja.

Da je potreba po zelenjavi, povrtnini in sadju zdaj veliko večja kot pred vojno, bi se morale zavedati tudi industrijske ekonomije v Celju. Namesto, da bi industrijske ekonomije preskrbovale svoje delavce in uslužbence predvsem z zelenjavo in povrtnino, so na mnogih ekonomijah posejali različna žita, poznali krompir in kasno povrtnino.

Posamezne ustanove in »Sadje« so sklenili pogodbo o odkupu zelenjave s kmečkimi združenji. Toda odkup ni bil uspešen, kajti posamezne zadrage in nakupovalci niso znali kmetov pripraviti, da bi zelenjavo prodajali — temveč je ostalo vse le pri sklenjenih pogodbah.

Za mnoge kmete je odkup zelenjave popolnoma nova stvar, pred vojno zelenjavo in povrtnino niso prodajali. Ker so premalo pojasnili kmetom potrebe za oskrbo celjskega trga, na drugi strani pa jih niso dovolj zainteresirali za prodajo in za povečano proizvodnjo teh pridelkov, pač kmetje niso občutili potrebe po vnovčenju zelenjave. Kmetom tudi niso razložili uredbo o odkupu zelenjave po vezanih cenah od malih kmečkih gospodarstev. Dogajalo se je, da so lastniki malih kmečkih gospodarstev mnogokrat vračali tozadevna potrdila z izgovorom, da nimajo ničesar prodati. KLO in kmečke zadrage so smatrale odkup artiklov od malih kmečkih gospodarstev za nevažen in je tako mnogo zelenjave ostalo na njivah.

Državna posestva, kot Gorica pri Veljenu, Zolnek pri Braslovčah, Sentjur pri Celju in Medlog, so sklenili pogodbe za dobavo zelenjave za Celje, a največkrat so robo dostavljali drugam. Tudi lanske napake, ko so mnoge ustanove sklenile pogodbe z državnimi posestvi in s kmeti, pa po zelenjavo kasneje niso prilihi (kmetom se je nabrana zelenjava pokvarila), je letos sprva povzročilo nezaupeanje med kmeti, da niso hoteli skleniti pogodb za prodajo zelenjave.

Kmečke zadrage, ki naj bi odkupovale v svojih območjih zelenjavo od kmetov, so kmete premalo zainteresirale za to, hkrati pa so se izgovarjale, da zelenjave ne morejo nakupovati, da imajo težave s prevozom, da je pri malih količinah malo zasluzka in še možnost, da se zelenjava pokvari. Res je, da od manjših količin ni zasluzka, toda tu ne gre za zasluzek, temveč za boljšo oskrbo delovnih ljudi. Bil so tudi primeri, da posamezni šoferji niso hoteli naložiti zelenjave, kljub temu, da so imeli prostor, z izgovorom, da nimajo naloga za prevoz zelenjave.

VSEM KOMISIJAM ZA VPIS LJUDSKEGA POSOJILA

Vpis ljudskega posojila za petletni plan za razvoj narodnega gospodarstva FLRJ je zaključen. Glede na to morajo vse podkomisije oziroma poverjeniki pri osnovnih organizacijah OF in sindikalnih podružnicah, krajevne (rajonske) ter okrajne (mestne) komisije takoj izvršiti vse zaključne posele, ki so v zvezi z vpisom posojila.

Opozorjamo predvsem na naslednje:
1. Podkomisije oziroma poverjenik naj predajo materiala točno preverjeno, ali so na vseh izjavah (obr. 1) vpisane pravilne zaporedne številke in vpisna mesta, ki se morajo skladati z zaporednimi številkami v seznamu vpisnikov (obr. 2).
2. Podkomisije oziroma poverjeniki naj predajo svojim krajevnim (rajonskim) komisijam urejene sezname vpisnikov, izjave, talone priznanje (obr. 4), vse neuporabljene ali uničene priznanice ter vse ostali neuporabljivi material.
3. Pri prevzemu materiala morajo krajevne (rajonske) in okrajne (mestne) komisije paziti, da je vrnjen vse neuporabljene material, a predvsem, da so vrnjene vse vezane priznanice (obr. 4), ne glede na to, ali so uporabljene ali ne. Morebitne netočnosti je takoj urediti s podkomisijo oziroma poverjenikom.
4. Izrecno opozorjamo, da se priznanice (obr. 4) ne morejo uporabljati za plačevanje obrokov, ki jih bodo pošiljali vpisniki posojila v bodoče poslovnem enotam Narodne banke. Za to plačevanje služijo samo položnice Narodne banke (obr. 5), oziroma za sindikalne člane, v kolikor plačujejo obroke sami, položnice Drž. investicijske banke (obr. 6).

Položnice Narodne banke bodo delile vpisnikom pri frontovskih organizacijah,

V skupni oceni lahko spoznamo, da zaradi okorele in slabo organizirane odkupne mreže celjski trg ni bil zadostno oskrbovan z zelenjavo. To dejstvo je tržnemu odseku MLO Celja kakor OZKZ narekovalo, da se še bolj osloni na kmečke zadrage, da se za nabavo zelenjave poveže z državnimi posestvi, da se razširi trgovska mreža na podeželju, da se izvaja stroga kontrola cen in da se smotrneje izkoristišča prevoznipark. Na skupnem sestanku so pregledali vse možnosti, s katerimi bodo celjski trg bolje oskrbovali.

Uslužbenec iz tržnega odseka MLO Celja zdaj sklepajo pogodbe s kmeti za odkup zelenjave in sadja. Predvsem so se omejili na sledeče kraje: Polihane, Krško, Mozirje, Ptuj, Savinjska dolina in okolica Celja. Kmečke zadrage pa morajo same nabavljati in odkupovati zelenjavo od kmetov. Vsaki združbi so določili dan, do katerega mora odkupiti zelenjavo in sadje, kajti v določenih dnevih avtomobil odvažajo iz kmečkih združenj nakupljeno zelenjavo in sadje. Za pomoč združnim avtomobilom pri prevozu zelenjave iz kmečkih združenj je MLO sestavil načrt, da vse avtomobile iz mestnih podjetij in ustanov vključujejo za prevoz zelenjave. Hkrati pa bodo tudi avtomobili, ki vozijo robo v kmečke zadrage, ob povratku pripeljali zelenjavo. Tudi avtomobili »Mlekoprometa« bodo, kolikor jim bo prostor dopuščal, vozili zelenjavo in povrtnino s podeželja. Kmečke zadrage, ki pa so v bližini železniških postaj, bodo dnevno pošiljale zelenjavo z vlakom. Vso skrb za nabavo in prevoz zelenjave ima odkupno odpremo podjetje pri OZKZ. Večje količine zelenjave za celjski trg bodo tudi pošiljale kmečke obdelovalne zadrage iz Arje vasi, Vrhlja, Št. Petra, Medloga in Lanoha.

Še do nedavnega so kmetje prodajali pridelke na liter. Da ne bodo potrtošniki oškodovani zaradi litrskega merjenja, je tržni odsek nabavil 20 tehtnic, s katerimi kmetje zdaj lahko tehtajo zelenjavo. Ker je preskrba v Celju z mlekom slabša, bo »Mlekopromet« organiziral še večerno pobiranje mleka na kozjanskem sektorju. Se bolj pa bi se dotok mleka povečal, če bi kmečke zadrage izboljšale odkupno mrežo in zbiralnice za mleko. V tistih predelih pa, kjer se mleko ne da odvažati, bodo ustanovili posameznice za mleko in smetano predelovali v maslo, posneto mleko pa uporabili v prašičjih pitalih.

Da bodo gospodinjstvom skrajšani nepotrebno čakanje na trg, bodo odprli še eno prodajalnico zelenjave in sadja. V kratkem bo odprta tudi nova tržnica na trgu Svobode, ki so Celjani iz ruševin napravili s prostovoljnimi delom. Na novi tržnici bodo postavili še dve novi stojnici. Hkrati pa bodo tudi državna posestva in mestne ekonomije imele svoje stojnice. Če bo nova tržnica premajhna, bodo uporabljali še stari tržni prostor.

Tudi tržna kontrola bo morala dosledneje izvajati kontrolo nad cenami. So primeri, da kmetje prodajajo zelenjavo po višjih cenah kakor je dovoljena, ko pa pride kontrola, ceno takoj znižajo — po odhodu kontrole pa zopet prodajajo po višjih cenah. Pri stabilizacijski cen bi morale sodelovati tudi gospodinjstva.

Tudi v Celju se je pokazala potreba, da množične organizacije sodelujejo pri izboljšanju preskrbe naših tržišč, da iniciativno pomagajo premagovati težave, da javljajo nepravilnosti in izvajajo javno kontrolo, zlasti pri cenah. Poživiti je treba delo komisije za preskrbo. Le s tesnim sodelovanjem množičnih organizacij in vseh organov za preskrbo bomo dosegli trajno izboljšanje oskrbe celjskega trga.

4. Vse okrajne (mestne) komisije morajo takoj sestaviti na podlagi končnih statističnih poročil (obr. 3), ki so jih prejeli od krajevnih (rajonskih) komisij oziroma podkomisij, zbirno statistično poročilo za ves okraj (mesto).

To poročilo je treba poslati republiški vpisni komisiji v ponedeljek, dne 2. avgusta in isti dan dopoldne javiti na telefon 27-16.

Istočasno naj sporoče vse komisije tudi stanje o materialu, ki so ga prejeli od krajevnih komisij oziroma podkomisij.

V ostalem je točno postopati po »Navodilu za tehnično organizacijo vpisovanja ljudskega posojila«.

Republiška komisija za vpis ljudskega posojila
Minister: Polič Zoran

NA HIDROCENTRALNI MAVROVO (LR MAKEDONIJA) DELA SEDAJ NAD 6000 MLADINCEV IN MLADINK. Po zaključku šolskega leta so prišli na gradbišče srednješolci in beograjska in skopljska univerzitetna mladina. V čast V. kongresa izpolnjujejo mladinske brigade norme do 130%.

Uspehi tekmovanja mariborskih žena in njihov načrt za delo v prihodnjih mesecih

27. julija so mariborske žene na delovni konferenci pregledale uspehe predkongresnega tekmovanja in sprejele nove naloge za delo.

Žene Maribora so obveznost 20.000 prostovoljnih ur prekoračile v predkongresnem tekmovanju za 1420 ur. V času tekmovanja so pritegnile na sestanke še enkrat več žena, kakor so prvotno sklenile. Tudi v prostovoljno delo so vključile še enkrat več žena. Mariborske žene so odprle troje otroških igrišč in trgovino za mater in otroka.

MO AFZ je na konferenci podelil prehodne zastavice najboljši rajonski in najboljšim terenskim organizacijam. V tekmovanju si je priborila prehodno zastavico organizacija AFZ II. rajona. Terenske prehodne zastavice pa so prejeli: IV. teren prvega, V. teren drugega in I. teren tretjega rajona.

Tovarišice Polhova, Gvardjančičeva, Paškanova, Šibenikova, Miheličeva, Kolkoljeva in Primčeva so bile prve pri prostovoljnem delu. Posamezne od teh žena so naredile 200—400 prostovoljnih ur. MO AFZ jim je v priznanje podelil knjige.

Na konferenci so mariborske žene v dokaz zaupanja v našo Partijo in tovariša Tita z navdušenjem sprejele nove obveznosti, ki so obenem tudi priprava za III. kongres AFZ.

Še letos bodo vključile v produkcijo 3000 novih žena, do konca leta pa napravile še 180.000 prostovoljnih ur. Mesečno bodo organizirale seminarje, v pomoč ženam pa pravno posvetovalnico. V Mariboru bodo odprle otroško knjičnico, uvedle še eno posvetovalnico za matere, priredile 2 prikoljevalna tečaja in en tečaj za vkuhanje sadja ter nudile materialno pomoč pionirskim brigadam.

Prvi cestarji-udarniki

V soboto 31. julija so imeli cestarji in cestni delavci Uprave za ceste — Ljubljana na cestnem delovodstvu Kranj skrajno slovesnost. Uprava za ceste — Ljubljana, cestno delovodstvo Kranj je proglasilo svoje prve udarnike-cestarje. Za udarnike so bili proglašeni: tov. Eržen, asfalter, Jošt Franc, asfalter, Benčina Franc, cestar, Bohinc Jože, cestar, Gogola Franc, cestar, Trilar Viktor, cestar in Mravlje Viktor, šofer. Asfalterška brigada je s svojim delom dokazala, da tudi cestarski kader z zavestjo in elanom sodeluje pri izpolnjevanju petletnega plana.

Prva republiška konferenca mladine gozdarske in lesne stroke

V nedeljo 25. julija je bila v Postojni prva republiška konferenca mladine gozdarske in lesne stroke. Konferenci sta prisostvovala minister za gozdarstvo tov. Fajfar Tone in član GO LMS tov. Mirtič Franček.

Po referatu tov. Mirtiča, ki je v glavnem omenil naloge mladinske organizacije v gozdarski in lesni stroki, je govoril tov. minister Fajfar Tone. V referatu je poudaril važnost našega gozdnega bogastva v petletnem planu, nato pa je orisal stanje gozdarstva in lesne industrije v Sloveniji, ki je zaradi množičnega izkoriščanja kapitalizma zaostala, izkoldovi pa so se uničevali in neenotno izsekavati. Lesne žage, ki smo jih podedovali iz bivše Jugoslavije, imajo zastarele stroje z majhno zmogljivostjo in naša naloga je, da s temi stroji dosežemo naš plan, istočasno pa preskrbimo moderne stroje, ki jih v naši lesni industriji tako nujno potrebujemo. Nato je govoril o planu lesne industrije, ki predvideva zgradnjo treh ogromnih kombinatov in veliko tovarno pohištva v Novi Gorici. Omenil je tudi zastareli transport, ki ga moramo modernizirati z novimi žičnicami. Izgradnjo novih gozdnih poti itd. Poudaril je, da je pogodovanje, še posebno v kraških predelih in v tistih predelih, kjer je okupator izsekaval naše gozdove med najvažnejšimi nalogami mladine. Dotaknil se je tudi mladinske organizacije, ki je bila v tej panogi našega gospodarstva šibka in nestrujuna. Mnogo mladine je še izven organizacije, zato je brigadni sistem dela v tej stroki še v razvoju. Ker bomo v naši lesni industriji in gozdarstvu potrebovali ogromno število strokovnjakov, je prav mladina tista, ki se bo morala usposobiti v teh strokah, za to pa je potrebno znanje in učenje. Ljudska oblast bo organizirala razne tečaje in odprla nove šole, kjer se bo usposabljal mlad kader in kamor bo imel možnost vstopiti vsak mladinec, ki ima veselje do učenja. Mladinsko organizacijo, ki je bila do sedaj v tej panogi gospodarstva slaba, je dolžnost delegatov konferencie, da lo utrdje in zajejamo vso mladino, se z njo sestajajo, obiskujejo mladinske aktivne, jim nudijo pomoč in si izmenjujejo izkustva.

Po referatu tov. ministra je bila diskusija, kjer so delegati poročali o dosedanem delu mladinske organizacije. Nato je član GO LMS tov. Mirtič prečital sklepe konferencie, ki so sledeči:

Mladinska organizacija ne sme dopustiti, da bi bili dobri mladinci, udarniki, graditelji socializma izven organizacije. Zato mora s pomočjo okrajnih mladinskih vodstev v vseh gozdnih revirjih, upravah, tovarnah in podjetjih lesne industrije osnovati mladinske aktivne po statutu LMJ. Posebno pozornost moramo posvečati izbiri mladinskih vodstev in postavljati za voditelje aktivov najboljše udarnike in predane mladince, v katere bo imela mladina zaupanje.

Mladina mora biti tista, ki bo na vsakem koraku in na vseh delovnih mestih stremela za novimi oblikami dela. Brigade naj tvorijo čim manjše skupine, ki bodo z medsebojnim tekmovanjem, z odpravljanjem napak in medsebojno kontrolo zvišale storilnost posameznih obratov in revirjev.

Mladinski aktivni in njihova vodstva morajo sodelovati pri postavljanju norm v gozdarstvu in lesni industriji. Idejno politična vzgoja mladine mora biti stalna skrb naših mladinskih vodstev. Z osnovanjem mladinskih aktivov bomo organizirali tudi študijske krožke. Program študija, ki ga postavlja Centralni svet LMJ, nam bo koristil, da dvignemo politični nivo mladine. V razne tečaje in strokovne šole, ki jih bodo organizirale uprave, bomo pošiljali najboljše mladince. Znižanje proizvodnih stroškov mora postati skupna skrb vseh delovnih kolektivov. Najostreje se moramo boriti proti malomarnemu odnosu do narodne imovine in voditi borbo za boljšo kakovost dela, kar bo hkrati borba za varčevanje z materialom.

Odnosi podjetij do ženske delovne sile

Vključevanje žene v produkcijo je danes postala zelo važna naloga. Z zaposlitvijo žene bomo izpolnili vrzel pomanjkanja delovne sile, ki se stalno veča z razvojem naše industrije. Da bi bilo mogoče ženo čim bolj vključiti v produkcijo in jo sprostiti od njenega dosedanjega dela in dolžnosti, je potrebno ustanavljati otroške jasli, dečje domove in drugo. Prav v tem vprašanju je bilo doslej premalo storjenega, kar je tudi eden vzrokov, da se je v zadnjih dveh mesecih vključilo precej več žena v produkcijo. Na terenu je bilo tudi premalo pravilnega dela in pojasnjevanja.

V zadnjih dveh mesecih se je vključilo v produkcijo samo 32,8 odst. žena od celotnega števila novozaposlenega delavstva. V lahki industriji se je zaposlilo 58,5 odst. ženske delovne sile, v poljedelstvu 38,1 odst., v lesni industriji 37,9 odst., v lokalno gospodarstvu 35,5 odst., v težki industriji 25,4 odst., v gradnje samo 18,4 odst.

V kolikor se je žena vključila v proizvodnjo v teh dveh mesecih, je najbolj zastopana v lahki industriji, kjer se po planu v teh dveh mesecih ne bi smela toliko nameščati. Ravno tako tudi v poljedelstvu, lesni industriji in lokalnem gospodarstvu. Vse te panoge na planu nimajo prvenstva. Precejšen odstotek žena se je vključilo v rudarstvo in težko industrijo, kjer je presežena meja glede na vključevanje žene v te panoge, kjer je le manjši odstotek lažjih del, ki jih lahko žene opravljajo.

Vključevanje ženske delovne sile v panoge, ki niso prvenstvene po planu, nam pove, da so se žene vključile v produkcijo večinoma v okolici svojega doma, ne glede na večje potrebe drugod. Razlog za to je verjetno premajhna skrb za razbremenitev žena na domu, kakor tudi preslabo politično delo na terenu. V mnogih primerih pa so kriva tudi podjetja sama, da se žene ne zaposlilo v produkcijo, ker niso hotela ali niso znala pravilno zaposliti žena, ali pa so podcenjevala njeno zmogljivost pri delu.

Takšen primer imamo v tovarni sadnih sokov v Celju. V zabojski imajo zaposlenih za zbijanje zabojev precejšnje število žena. Kljub temu, da je to delo označeno kot lažje in da ga lahko opravljajo žene, je pri zbijanju zabojev zaposlenih tudi precej moških. V tej zabojski je zaposlena tovarišica, ki ni samo spretnjša od moških, temveč tudi od ostalih žen in ima vse pogoje, da bi bila lahko vodja oddelka. Za to se nihče ne zmeči. Vodja oddelka je dosedaj še moški, kljub temu, da primanj-

kuje moške delovne sile za težja dela. Podjetje se je tudi premalo pobrigalo, da podeli tovarišici priznanje za njeno delo in ji v času, ko smo zvedeli za ta primer, še niso priznali naslova udarnice.

Podoben primer je na gradbišču ceste v Domalah. Pri iztovarjanju vagonov so zaposlili skupino žensk. Zenske zložje vagon v šestih urah, isto število moških pa v desetih urah. Storilnost dela ženske je v tem primeru 40 odst. večja, kakor pri moških. Kljub temu doslej še niso organizirali več podobnih skupin žena za iztovarjanje vagonov, temveč to delo še naprej opravljajo moški.

Na istem gradbišču je pripravljalo teren za premaknitev železniške proge I. odvoza skupina deklet. Polovica jih je krampalo, ostale so odmetavale zemljo. Za predelavca je bil postavljen krepak fant. S strokovnimi tečajji bi se prav gotovo v nekaj mesecih lahko usposobile tudi ženske za predelavke. Vsaj za ženske skupine.

Bolje od teh podjetij je znala vključiti žensko delovno silo v produkcijo Uprava državnih železnic v Ljubljani. Napravili so pregled del, pri katerih bodo v bodoče zaposlili samo žene. Tako v začetku letošnjega leta so izdelali plan za vzgojitev kadrov. Na strokovnih tečajjih je bilo dosedaj vpisanih 64,5 odst. žena in 35,5 odst. moških. Žene opravljajo službo prometnice, kretničarke, sprevidnice in vozovnih evidentničarjev. Vsa dela pri potnih blaginah bodo opravljale ženske. Za blaginjske robe se usposablja 16,8 odst. žensk, za knjižkovske posle pa 91 odst. To razmerje nam kaže, da je železniška uprava z uspehom zaposlila žensko delovno silo. Po svoji pridnosti in vestnosti bodo imele žene možnost, da si osvoje še više kvalificirane poklice.

V tečajih za sprevidnice so same ženske. Predno so dosegle to kvalifikacijo, je vsaka od njih prešla stopnjo zavrtača, kretničarja in premikača. Za vsako teh del je morala imeti nekaj teoretičnega in praktičnega znanja, predno je postala sprevidnica, kajti ta položaj zahteva poznavanje vseh navedenih del. Čeprav so sprevidnice šele začetnice, prve so zaposlene od maja meseca, vendar dobro opravljajo svoje delo.

Primer, kakor ga je pokazala železniška direkcija za sprejemanje ženske delovne sile v produkcijo, naj bi služil tudi ostalim, da pregledajo svoja delovna mesta, kjer bi se lahko zaposlila ženska delovna sila. Odpravljati pa je treba napake, ki ovirajo ženo v njenem razvoju za višje kvalificirane poklice.

Peter Ronchi 40 % invalid — junak med prostovoljci ljubljanskih gradbišč

Peter Ronchi je 40odstotni invalid. Doma je iz Brescice v Italiji. Njegov oče je kmet. Kmet v Italiji. S tem je vse povedano. Teeno mu je bilo doma. Ne zato, ker bi se domači med seboj ne ljubili. Dela je bilo obilo, kruha pa malo. Starši in setre ima še žive, brat pa mu je padel v partizanih. Tudi sam je bil partizan. Med slovenskimi partizani je bil. Spoznal jih je, jih vzljubil in ostal pri nas, kjer je našel drugo domovino. Pa ne da bi bil na svojo sončno domovino pozabil. Ne, še daleč ni. Toži se mu po nji, po domu in domačih, čeprav pravi, da je na slovenskih tleh svoj kakor med svojimi. Saj je član velike družine partizanov in ta zavest ga tolaži in bodri, da mu domotožje ni pretežko. Pot tja v domačo Brescico mu je seve zaprta. Ne bo pa zaprta za vedno. To Peter Ronchi dobro ve in trdno veruje.

Star je Peter Ronchi 28 let. Pri nas se je oženil. Po poklicu je šofer-mehaničar. Uslužbenec je zdaj pri državnem podjetju »Tkanina«, prej pa je služil pri »Papirprometu«. V partizanih je bil sedemkrat ranjen. Pa ne govori mnogo o svojem partizanstvu. Sploh ni posebno zgovoren. Bi že bil, pravi, pa mu slovensčina še vedno dela preglavice. Le prepogosto se mu zapleta med našo njegova domača govornica. Pravi pa, da se bo tudi našemu jeziku kmalu privadil, kakor se je privadil najprej življenju med našimi partizani, potlej pa tovarišem v službi.

Peter Ronchi pa ima kar dve službi. Prva ali druga — nemara bo držal ta vrstni red — je navadna služba šoferja-mehaničarja, v kateri prejema plačo in živileke nakaznice. Prva in poglavitna njegova služba pa je na Ambroževem trgu. Pravi, da je dve deli težko dobro opravljati. Pravila brez izjeme pa ni. In izjema je Peter Ronchi. Svoje službe pri podjetju nikakor ne zanemara. Nasprotno. Priden je in vreden. Ljubezen do dela ima v krvi. Izjemen je v očetovi hiši je bilo trdo, usoda ga v otroških letih ni božala. Njegova glavna služba pa je na gradbišču na Ambroževem trgu. Ta ni plačana. A če bi Petra Ronchija vprašali, katera mu je bolj pri srcu, bi ga spravili v zadrego. Svojim predstojnikom in tovarišem pri podjetju bi se ne zame-

rit rad, resnice pa bi tudi ne zatajil. In tako bi na vprašanje molčal, iz oči in z obraza pa bi mu razbrali, da mu je služba na Ambroževem trgu milejša. Socializmu služi tudi pri podjetju, toda to njegovo službeno razmerje je drugačno. Sam tega ne zna razložit. Samo čuti in zaveda se, da s prostovoljnimi delom predanost izgradnji socializma še stopnjeno. Njegove žareče, vedno nasmejane oči ti to povedo. Razlika med njegovima službama je prav za prav samo v službenem razmerju. V obeh pa služi socializmu z vneto in globoko proletarsko zavestjo, ki diha iz vsega njegovega bitja.

Na Ambroževem trgu je Peter Ronchi že kar doma. Ni čuda. Delati hodi tja prostovoljno že od zgodnje spomladi, odkar so prvkrat zapeli tam krampi in lopate. In kaj mislite, koliko ur prostovoljnega dela je že oddal. Zadnji dan julija jih je imel že 1400!

Na Ambrožev trgu gre Peter Ronchi sleherni dan takoj po službi in dela od pol dveh do osmih ali devetih zvečer. V začetku je hodil delat v ranih jutranjih urah, delal je že ob treh jutraj in do sedmih. Navadno zdaj po službi v podjetju niti domov sploh ne utegne in žena mu prinese obed kar na gradbišče. Prine rad za vsako delo in vodstvo gradbišča ga visoko ceni. Opravlja zidarska in kamnoseška dela, betonirata zna tudi že in sploh je kos vsemu, kar mu pride pod roko. Pravi, da bo delal do konca gradbene sezone. Koliko ur bo to zneslo, še ni izračunal, bo pa jih blizu 2000. Dva tisoč ur prostovoljnega dela v eni gradbeni sezoni!

»Delam prostovoljno, kolikor in kadar je morem, da bo socializem čimprej zgrajen,« pravi.

Peter Ronchi ima prehodno zastavico rajona Center in upa, da mu je ne bo treba nikomur izročiti. Na tihem je tudi sklenil, samo povedati noče. Rad bi imel zastavico za upomin na dneve, tedne in mesece prostovoljnega dela v Ljubljani, da bi se ponese v svojo sončno domovino, ko se mu bodo odprla vrata vanjo. Peter Ronchi ima tudi vse štiri značke — bronasto, srebrno, zlato in zlato rdeči podlagi.

S ceste „Bratstva in enotnosti“

21. ulija med mariborskimi brigadami

Nekaj sto metrov od vasi Zupanje, na 145 kilometru ceste »Bratstva in enotnosti«...

Danes je v brigadi drugačno razpoloženje kakor druge dni. To se vidi na graditeljih, ki nestrpno pričakujejo odhoda na delo.

Predno so brigadirji začeli z delom. Ili je komandant razdelil na dve skupini. Prva skupina je odšla 500 m od ceste, kjer bo kopala zemljo in jo z vagončki odvažala na cesto.

So zadnje posvetovanje posameznih grup. Med prvimi si je razdelila delo Milcina grupa, ki je najboljša v brigadi.

Grupa dela brez oddiha. Vsaka minuta je dragocena. Marija vozi vagonček s tako naglico, da jih Milka kar težko sproti polni.

Dejlo je šlo ta dan hitreje od rok. Kot druge dni. Tam, kjer je Edj začel

kopati zemljo, je vedno globlja jama. Na cesti, kjer je bila še pred kratkim gola zemlja, pa se dviga nastp.

Delo mariborske brigade se bliža h koncu. Še zadnji napori in kmalu bo počitek. Brigadirjem lije pot po obrazu.

Delovni rezultati prvega dne medkongresnega tekmovanja in prekoračene norme so govorile o brezmejni ljubezni naših graditeljev do Partije in Tita.

Beograd, 30. julija. — Graditelji avtomobilske ceste »Bratstva in enotnosti« dokončujejo desettredno tekmovanje na čast V. kongresa Komunistične partije Jugoslavije.

V celjskem okraju ugotavljajo pri žetvi in mlačvi, da je letošnji žitni pridelek lepši...

Celje, 30. julija. — Ze pred tremi tedni so pričeli traktoristi brigade »Ustroja« iz Celja z žetvijo. Zdej je žetev v glavnem končana.

A kakor je bila žetev nujna takoj po deževju tako tudi z mlačvijo ne odlašajo več, kot je toliko, da se žitni snopi pod kozolec še bolj posušijo.

Se pred mlačvijo so kmetje prilavili mlačev žitnih pridelkov v KZ ali KLO. Na podlagi prilav so ustanovili mlačniške sekcije in mlačniške centre.

Strojotraktorska postaja v Celju je letos kontrahirala za 2600 ton mlačve žita.

ljivost vseh 43 mlatilnic je taka, da bi vseh 43 mlatilnic v eni uri omlatilo 22 ton žita.

Prvič so letos uvedli kampanjsko mlačev, to se pravi, da najprej mlatijo ječmen, nato rž in šele potem pšenico.

Prav pri žetvi, še bolj pa pri mlačvi ugotavljajo, da je letošnji žitni pridelek lepši od lanskega.

Kmetje ne plačujejo mlačve v mlatilniških mericah, temveč v denarju po tarifah »Ustroja« in to od ure po zmogljivosti mlatilnice.

Ječmen je že ves omlačen, dočim rž in pšenico še mlatijo. V Savinjski dolini pa zaradi skorajšnjega obiranja hmelja hitijo tudi z mlačvijo pšenice.

Ker požeta strnišča ne smejo dolgo časa ostati nepreorana, vrši »Ustroj« na večjih površinah tudi oranje.

NOVI BEOGRAD. — Mladna VI. ljubljanske udarne brigade »Staneta Kavčiča« je na gradbišču 10 pri graditvi doma za učence gospodarskih sol v enem mesecu izkopala in prevozila na povprečni daljini 110 m 10.800 m³ zemlje.

Prehodna zastavica je priznanje za delo brigade, obenem pa dokaz, da so mladinci pravilno razumeli značaj V. kongresa in so z delom dokazali, kako ljubijo našo Partijo in tov. Tita.

NOVA GORICA. — 27. julija je bila poskusna vožnja lokomotive, ki so jo na čast V. kongresa KPJ popolnoma obnovili delavci kurilnice v Gorici.

SEZANA. — V času zasedanja V. kongresa KPJ je v nedeljo delovni kolektiv okraj gradb. podjetja poslal eno največjih delovnih zmag: otvoritev avtomehanične delavnice.

IDRIJA. — Iz skupščine zadržnikov v Otaležu je razvidno, da je tudi kmetijska zadruga v Otaležu, ena najboljših v idrijskem okraju.

Kot najvažnejša točka dnevnega reda je bilo poročilo upravnega odbora. Največja diskusija se je razvila na podlagi poročila, ki ga je podal referent za živinorejo.

Ker ima zadruga nekaj čez 40.000 drc polovica, so zadržniki sklenili, da im polovica za gradnjo zadržnega doma, za ostalo polovico pa bo zadruga poravnala razne obveznosti.

MOZIRJE. — V nedeljo je bil izredni občni zbor kmetijske zadruge v Ljubiji. Zadržniki so poudarili, da je pri podružnici »Lepa niva« nujno potrebno vzdrževati vse blago kar v prodajalni.

Poročila iz naših krajev

prostem pri hlevu. Nujno potrebno je, da se takoj najde suh prostor, kamor bi se pospravil še neopokvarjen cement.

MARIBOR. — Delavci in nameščenci MTB smo sprejeli več obveznosti za tekmovanje v času V. kongresa KPJ in smo te obveznosti preseegli.

Malomarnost je vzrok za slabo preskrbo

Idrija, julija. — Magacin za preskrbo gozdnih delavcev je dobil že proe dni julija fižol in koruzni zдроб za nadurno delo gozdnih delavcev o državnem in zadržnem sektorju.

Križa je malomarnost lesnih odsekov kmetijskih zadrug. Ze 13. julija je okrajna zoeza poslala nalog osem tajni-

V času V kongresa KPJ smo imeli slavnostno prireditev na kateri smo proglasili 56 udarnikov. Za udarno smo proglasili tudi I. mladinsko delovno brigado, ki dela na šestmesečnem sistemu »Staneta Rozmana«.

MURSKA SOBOTA. — 24. t. m. se je zaključil drugi trimesečni zadržni tečaj, ki ga je obiskovalo 30 tečajnikov iz raznih krajev Slovenije.

TURIZEM Tekmovanje republiških gostinskih podjetij na Goreniskem

Zavedajoč se pomena, ki ga ima v slovenskem turizmu gorenjski turistični predele, so organizirane sindikalne podružnice republiških gostinskih podjetij tega predela medsebojno tekmovanje podjetij.

Table with 3 columns: Location (Jelovica, Planica, Zlatorog), I. ocena, II. ocena

Prvo ocenjevanje v juniju se je omejilo pretežno na priprave za sprejem letošnjih sezonskih gostov in sta bila pri tem ocenjevanju na vodilnem mestu hotel Toplice in hotel Jelovica.

Končno je ocenjevalna komisija za vsako podjetje navedla ugotovljene pomanjkljivosti in posameznih obratnih, ki jih je pri oceni vzela strogo v poštev.

SAH

Turnir za svetovno prvenstvo v Stockholmu

Stockholm, 30. julija. Posebni dopisnik Tanjuga M. Radojević poroča: Deseto kolo mednarodnega turnirja za svetovno šahovsko prvenstvo je bilo obeleženo z vrsto lepo odigranih partij.

Srednja med Bronsteinom in Szabom se je končala z Bronsteinovo zmago v 37. potezi. Kotov je v odličnem stilu premagal Stoltza v 36. potezi, medtem ko je Najdorf premagal Lundina v 40. potezi.

Po X. kolu je položaj na tabeli tale: Bronstein 7 točk, Szabo in Stahlberg 6 (1), Pirc, Boleslavski in Kotov 5 in pol (1), Flohr 5 in pol, Trifunović in Lilienthal 4 in pol (2), Gligorić 4 (1).

Stockholm, 31. julija. Danes so na mednarodnem turnirju v Saltsjöbadenu igrali odložene partije iz IX, in X. kola.

MINISTRSTVO ZA TRGOVINO IN PRESKRBO LRS OBVEŠČA:

Delitev garantirane preskrbe v mesecu avgustu

Kruh in mlevski izdelki: Kakor je bilo že objavljeno se bo kakovost kruha osiromašila zaradi izboljšanja.

Obroki se bodo razdelili v dveh enakih delitvah. Maloprodajalci morajo začet s prvo delitvijo najkasneje 3. avgusta.

REFERATI NA V. KONGRESU KP JUGOSLAVIJE

bodo ponovno tiskani v posebni brošuri, ki bo v kratkem izšla

Dobre strokovne knjižice

Založba Enotnih sindikatov Jugoslavije izdaja redno v kratkih presledkih v zbirki »Strokovna biblioteka Enotnih sindikatov« knjižice za strokovno izobrazbo kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev.

Ing Zlatko Rakar je napisal knjižico »Umetne materije« (Umetne snovi). Naš petletni plan določa, da mora proizvodnja plastičnih mas leta 1951 doseči 5000 ton ter da bo silno narasla produkcija gumijastih izdelkov.

Najnovejša knjižica »Strokovne biblioteka« (54. zvezek) »Dizalice in prenosnice tereta«, ki jo je napisal diplomirani tehnik Laslo Sloboda, obravnava vse vrste dvigal od preprostih dvigalnikov do največjih industrijskih prenosnih žerjavov.

tereta«, ki jo je napisal diplomirani tehnik Laslo Sloboda, obravnava vse vrste dvigal od preprostih dvigalnikov do največjih industrijskih prenosnih žerjavov.

Spričo živahne, zelo nagle motorizacije pri nas je razumljivo, da je bila kmalu razprodana knjižica »Bencinski motorji« (ing.M. Borisavljević). Zdej je to delo izšlo izpopolnjeno v drugi izdaji.

Vsa strokovna literatura, ki izhaja v zbirki »Strokovne biblioteka«, je zelo poceni, tako da je pristopna slehernemu delavcu. Vsa dela so pa na strokovni višini ter zato zanesljivo učni pripomočki.

lta po svojih v madžarščini, nemščini in ruščini spisanih literarno-teoretičnih razpravah e področja evropske literature.

Dve povesti Jacka Londona. Kot 17. zvezek »Male knjižnice« je izšla knjižica ameriškega pripovednika Jacka Londona »Ljubezno do življenja — Činago«.

Med novimi publikacijami B. A. Keller: Ljudje, ki spreminjajo naravo rastlinstva, O velikih uspehih, ki so jih dosegli znameniti ruski biologi in praktični eksperimentatorji.

Novi zvezek »Male knjižnice« je izšla knjižica ameriškega pripovednika Jacka Londona »Ljubezno do življenja — Činago«.

okviru zanimivega motiva o Kitajcu Ah Coju vprašanje kolonialnega izkoriščanja. Obe prozi sta značilni za Londonovo pripovedno umetnost in bosta našli mnogo hvaležnih bralcev.

Med novimi publikacijami

B. A. Keller: Ljudje, ki spreminjajo naravo rastlinstva, O velikih uspehih, ki so jih dosegli znameniti ruski biologi in praktični eksperimentatorji.

Novi zvezek »Male knjižnice« je izšla knjižica ameriškega pripovednika Jacka Londona »Ljubezno do življenja — Činago«.

stvena dognanja v ZSSR in kako uspešno tekmujejo tudi kolhozniki pri kvalitetnem zboljšanju sovjetskega kmetijstva.

Novi zvezek »Male knjižnice«

I. Lemin: Zunanja politika ZDA v sedanjem obdobju. Prevedel dr. Leon Zlebnik. Izdala Cankarjeva založba v Ljubljani, 1948. Strani 30.

B. A. Keller: Ljudje, ki spreminjajo naravo rastlinstva. Prevedel dr. L. Z. Poljudno znanstvena knjižnica št. 18. Izdaja Slovenski knjižni zavod v Ljubljani, 1948. Strani 50.

Dr. Milivoje Sarvan: Dojenče in majka. Razvije, ishrana in nega dojenčeta. Osnovi higijene majke. Izdala »Svetlost« — Sarajevo, 1948. Strani 203.

Fizkultura

XIV. olimpijske igre v Londonu

Gubijan (Jugoslavija) se je v metu kladiwa z metom 54,27 plasiral na 2. mesto — Zmagaja jugoslovanskih waterpolistov nad Avstralijo Zatopek (CSR) zmagovalec teka na 10 km

London, 31. julija. — Včeraj so se pričela v Londonu prva tekmovanja v okviru XIV. olimpijskih iger. Na sporedu so bila lahkotatletika tekmovanja v skoku v višino, v teku na 100 m (predteki), 400 m čez zapreke (predteki), 800 m (predteki), 400 m čez zapreke (polfinale) in 10.000 m ter v metu diska za ženske, tekme v waterpolu ter plavanje.

Največje zanimanje je vladalo za tek 10.000 m, kjer sta se poleg ostalih srečala tudi najboljša tekmovalca na tej progi Fanez Heimo in Čeh Zatopek. Tek sam je bil zelo zanimiv. Heimo je po startu prišel v vodstvo in vodil 9 krogov, nakar ga je Zatopek prehitel, Heimo pa mu je sledil v 1 do 2 m predledku do 16. kroga, nakar je odstopil. Zatopek je nato tempo svojega teka še pospešil in prišel na cilj 500 m pred ostalimi tekmovalci v novem olimpijskem rekordu s časom 29:59,6.

Za njim pa so se razvrstili Mimoun (Francija) 30:47,4 min., Albertson (Švedska) 30:53,6 min., Denolf (Švedska), Stocken (Norveška), Ederert (Belgija) in drugi.

V skoku v višino je zmagal Winter (Avstralija), ki je skočil 198 cm. Nadaljnji vrstni red je naslednji: Paulsen (Norveška) 195 cm, Stanick (ZDA) 195 cm, Edelmann (ZDA) 195 cm, Damitiot (Francija) 195 cm, Cheks (Kanada) 190 cm.

Med ženskami je v metu diska zmagala Francozinja Ostermayer, ki je vrlega disk 41,92 m, za njo pa so se vrstile Cordiale (Italija) 41,17 m, Mazzoze (Francija) 40,19 m, Waisowna (Poljska) 39,50 m, Heideger (Avstrija) 38,81 m in Panhorst (Holandija) 38,74 metrov.

V drugih disciplinah so bila predtekmovanja. V teku na 400 m z zaprekami so se kvalificirali za finale Larson (Švedska) 51,9 sek. (nov olimpijski rekord), Olt (ZDA) 52,1 sek., Wight (Ceylon) 52,1 sek., v drugi skupini pa Cokran (ZDA) 51,9 sek. (izenačen olimpijski rekord), Crosse (Francija) 52,5 sek. in Missoni (Italija) 53,4 sek.

Pri teku na 100 m so bili tekmovalci razvrščeni v 12 skupin po 6 tekmovalcev. Po drugem kolu tekmovanja so se za pol finale kvalificirali v prvi skupini Dylard (ZDA) 10,4. Testa (Urugvaj) 10,6 sek., Johns (Anglija) 10,7 sek., v drugi skupini pa Euwel (ZDA) 10,5 sek., Bayly (Anglija) 10,6 sek., Kerota (Avstrija) 10,8 sek., v tretji skupini Patton (ZDA) 10,4 sek., Mach Cortodan (Anglija) 10,5 sek., Bartram (Avstralija) 10,6 sek., v četrti skupini Labich (Panama) 10,5 sek., Trylor (Avstralija) 10,5 sek., Chakon (Kuba) 10,6 sek.

V teku na 800 m se je za polfinale kvalificiralo 24 športnikov. V predtekmovanju so dosegli najboljšo rezultate Wightfild (ZDA) 1,52,2 min., Negston (Švedska) 1,52,2 min., Vint (Jamajka) 1,53,9 min., Ansin (Francija) 1,54,6 min. in Serensen (Danska) 1,54,0 min.

Pri plavanju na 100 m za moške so se za finale kvalificirali v prvi skupini Carter (ZDA) 57,6 sek., Jany (Francija) 57,9 sek., Szilard (Madžarska) 59,6 sek., El Gamel (Egipt) 59,9 sek., v drugi skupini pa Riss (ZDA) 57,5 sek. (izenačen olimpijski rekord), Ford (ZDA) 57,8 sek., Radasy (Madžarska) 58 sek. in Olssen (Švedska) 59,1 sek.

V plavanju na 200 m prsno za ženske so se za polfinale v predtekmovanju kvalificirale Van Flit (Holandija) 2:57,4 (nov olimpijski rekord), Szekly (Madžarska) 3:01,2 (boljšje od prejšnjega olimpijskega rekorda), Layens (Avstralija) 3:02,9 min.

V plavanju na 100 m prosto za ženske so se za polfinale kvalificirale po dve najboljši plavalci iz vsake skupine in še 6 drugih, ki so dosegle najboljših rezultate. V predtekmovanju so bili doseženi naslednji rezultati: Curtiss (ZDA) 1:06,9 min., Schumacher (Holandija) 1:07,9 min., Timöös (Madžarska) 1:08,3 min. (nov madžarski rekord).

Včeraj popoldne je odigrala jugoslovanska waterpolo reprezentanca, ki so jo sestavljali: Kovatič, Bakašun, Giovanelli, Kurtini, Breinović, Čiganović in Grkinčič, svojo prvo tekmo, in sicer z moštvo Avstralije. Naši igralci so igrali zelo dobro in zaslužno premagali Avstralce z visokim rezultatom 12:3 (4:2). Gole za Jugoslavijo so zabili Breinović, Kurtini in Čiganović po 3, Grkinčič 2 in Bakašun 1.

Rezultati ostalih waterpolo tekem pa so naslednji: Švedska: Švica 6:1, Italija: Avstralija 9:0, Čile: Indija 4:7, Grčija: Argentinja 2:6, Urugvaj: Amerika 0:9, Švedska: Španija 4:1, Egipt: Britanija 3:3, Belgija: Urugvaj 10:1 in Holandija: Indija 20:1.

Na protest Egipta je bila tekma med Madžarsko in Egiptom razveljavljena zaradi nepravilno dosejenega gola. Ponovno tekmo bi morali igrati sinoči, ker pa Egipčani niso hoteli igrati, je zmagala Madžarska brez igre.

Pravkar pa smo prejeli vest, da se je Ivan Gubijan (Jugoslavija) plasiral v finale v metu kladiwa. Olimpijsko mesto, ki je bila pri 49 m, je preseglo 12 metrov, med katerimi sta tudi Gubijan (Jugoslavija) in Nemeth (Madžarska). — Po najnovjših poročilih pa je bil vrstni red v metu kladiwa naslednji: 1. Nemeth (Madžarska) 56,07 m; 2. Gubijan (Jugoslavija) 54,27 m itd.

Zadnje sportne vesti

Nogomet
Jugoslavija: Luksemburg 6:1

Waterpolo
Italija: Jugoslavija 4:2
Plavanje
100 m prosto moški: 1. Riss (ZDA) 57,3
Lahka atletika
100 m moški: 1. Dylard (ZDA) 10,3
400 m čez zapreke: 1. Cokran (ZDA) 51,1

OBVESTILA

Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS obvešča

DELITEV ŽIVIL ZA MESECE AVGUST 1948
MLO — poverjenstvo za trgovino in preskrbo v Ljubljani, obvešča vse razdeljevalce živil, da se deli moka na vse živilske nakaznice za mesec avgust v razmerju 80% krušne moke in 20% koruznih izdelkov. Obroki so neizpremenjeni. Moka se deli samo za polovico meseca avgusta in sicer na 15 odrezkov za kruh oz. moko z datumi od 1. do 15. avgusta.

Obroki za pšenični zdrob, sladkor in pravo kavo so neizpremenjeni.
Obroki za kakavne proizvode (kakao, čokolado itd.) za mesec avgust so sledeči:
Doj 100 gr, OM 1 200 gr, OM 2 200 gr.
Vsa navedena živila se prične deliti 2. avgusta, v kolikor jih imajo razdeljevalci na zalogi.

Obroki in dan delitve maslobo ob objavljene naknadno, kakor tudi dan delitve moke za drugo polovico meseca avgusta t. l.
Oddaja odrezkov za mesec julij 1948.
Pozivamo vse razdeljevalce živil in pekarnice, da predložijo odrezke z obračuni za mesec julij pristojnemu RLO. KLO v torek dne 3. avgusta t. l.

Obračunati je tudi odrezke živilskih nakaznic za mesec junij, na katere so se delila živila še 1. in 2. julija t. l.
Predložiti je potrebno seznam oddanih odrezkov za mesec junij in posebej za mesec julij 1948. Prav tako je skupno izdane količine živil vnesti v obračun za junij posebej in za julij posebej, t. j. da bodo v obračunu pod »razdeljeno«: 3 postavke:
1. razdeljeno v juniju,
2. razdeljeno v juliju,
3. razdeljeno skupaj.

Nadalje je vnesti v obračun za mesec julij skupno količino izdanih maslobo za prvo polovico meseca julija t. l., t. j. odrezki, oddani dne 21. julija t. l., kar je izkazati v obračunu prav tako s posebno postavko. To se pravi, da bodo v koloni »razdeljeno«: pri maslobo 4 postavke.
Nadalje opozarjamo razdeljevalce, da se obračuna surovo in kuhano maslo, katerega so delili mesto olja, pod posebno kolono »maslo«, to je ločeno od olja, skupaj pa surovo in kuhano maslo.

Gornjih navodil se je strogo držati.
Obračuni, ki ne bodo sestavljeni po gornjih navodilih, bodo zavrnjeni.

DELITEV JAJC
Potrošniki prejmejo za 4 komade jajca na odrezke živilskih nakaznic za mesec avgust in sicer:
Daj odrezek št. 180 avgust,
OM 1 odrezek št. 230 avgust,
OM 2 odrezek št. 240 avgust.

Jajca bodo prodajale vse prodajalne, objavljene v dnevnih časopisih 23. julija t. l. Potrošniki naj si nabavijo jajca od 2. do vključno 10. avgusta t. l., ker jih kasneje ne bo več v prodaji.
Cena je din 2.— za 1 komad.

PROSTA PRODAJA MORSKIH RIB
Danes od 7 zjutraj naprej bodo v Mestni ribarnici na Pogačarjevem trgu, napredaj sveže morske ribe. Kilogram 29 din.

Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS obvešča:

Važno opozorilo

Generalna direkcija savezne prehranske industrije poziva v zvezi z uredbo o planskem prevozu blaga vsa trgovska podjetja, ki prodajajo sladkor po višjih (komercialnih) cenah (okrajni magazini, DNPZ in službe delavske preskrbe) in nižjih (vezanih) cenah (KZ in OZKZ), da narobe potrebne količine sladkorja za mesec september do 5. avgusta t. l. pri Generalni direkciji savezne prehranske industrije, Beograd Sremska 14., Pošt. fah 157.

ODDAJA SIRA

Pozivamo vse prodajalce državnega in združnega sektorja, ki so prodajale sir na živilske nakaznice v mesecu juliju t. l., da oddajo vse neprodane količine sira svoji centrali (t. j. v skladišče »Prehrane« oz. skladišče »Zveze potroš. zadrug« najkasneje do torka dne 3. avgusta t. l. od 8. do 13. ure.

DNEVNE VESTI

Zbor dijakov TSS za gradnjo proge V. kongresa KPJ je v sredo 4. avgusta 1948 ob 15. uri popoldne na TSS. — Sekretariat LMS-TSS.
Maturanti let. 1937. — VIIIa I. drž. real. gimn. Ljubljana — Vegova ul. Obitalico mature praznujemo 7. avgusta ob 19. uri pri Slamiču v Ljubljani — lovska soba. Tov. profesorji vabljene. — Prijave zaradi udeležbe in preskrbe premošča poslati na naslov: dr. Kobal Boris, Ljubljana, Blewelsova cesta 8, najkasneje do srede.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE — KRANJ
Nedelja, 1. avgusta ob 15. in 20.15: Lope de Vega-J. Vovk: »Prebrisana norica«. V naslovni vlogi Alenka Svetelova, članica ljubljanske Drame. Gosposvanje v Trzinu. S tem gosposvanjem zaključuje »Presernovo gledališče« svojo letošnjo sezono. Za igro vlada še vedno veliko zanimanje; zato bomo v začetku septembra igro še ponovili v gostjo Alenke Svetelove v naslovni vlogi.

Prof. dr. JEŠE
ne sprejema od 6. septembra t. l.

MALI OGLASI

MZNI STEDILNIK, dobro ohranjen, po možnosti emalirani, kupim. Ponudbe na Kerec, Bled, Grad 29. 2721
CEVLJARSKI STROJ, težak »Singers«, zelo dobro ohranjen, napredaj. Naslov v oglaševanju: »Ljudska pravica« pod št. 1006.
SREBRNO URO sem našel na cesti med Povirjem in Divačo, Ivan Štok, Povir 24. 2743
PROSIM POSTENEGA NAJDIATELJA, naj odda proti dobri nagradi v Kolodvorski ul. 18 (šivalni salon) sivomodro črtno krilo od kostuma, ki sem ga izgubila v šetrick zvečer od Kolodvorske do Miklošičeve ceste. 2754

SOLSTVO

Razpis štipendij

za šolsko leto 1948-49 za vse odseke Tehniške srednje šole v Ljubljani, za vse odseke Delovodske šole v Ljubljani, za Nadzorniško rudarsko šolo v Ljubljani ter za Tekstilni tehnikum v Kranju.

Vsi dijaki, ki reflektirajo na podljetov štipendije ob priliki novega vpisa v navedene strokovne šole kakor tudi oni, ki nameravajo obdržati že odobrene štipendije, morajo vložiti najpozneje do 15. avgusta 1948 pri ravnateljstvih Tehniške srednje šole, Delovodske šole, Rudarske nadzorniške šole v Ljubljani oziroma Tekstilnega tehnikuma v Kranju:

1. prošnjo, kolokvano z din 10, iz katere mora biti razvidno, kateri odsek (oddelek) bo, oziroma je posebej in pri kateri ustanovi (podjetju) želi prejemati štipendijo;
 2. kratak življenjepis, kolokvan z din 5;
 3. štipendijsko vprašalno polo (dvojniki), ki jo prejme pri ravnateljstvu navedenih strokovnih šol;
 4. zadnja šolska spričevala (dvojniki);
 5. potrdilo o imovinskem stanju prosilca in njegove družine;
 6. mnenje pristojnega okrajnega ljudskega odbora;
 7. zdravniško spričevalo.
- Prošnje morajo vložiti vsi reflektanti. One, ki ne bodo prispеле ob roku in v smislu teh navodil, ne bodo upoštevane.
- Povprečne mesečne štipendije znaša za posamezne odseke Tehniške srednje šole in Tekstilnega tehnikuma po din 1.500 do 2.000. Izjemo tvorita le rudarski in lesni odsek za katerega je določeno povprečje od 1.800 do 2.400 din mesečno. Z ozirom na socialni položaj dijakov se pa more navedena višina štipendije v posameznih primerih tudi znižati oziroma zvišati pod eno in isto nad povprečje predpisane zneska. Zbirani prošilci bodo o podljetni štipendiji obveščeni ob prevzemu prvega zneska pa se bodo morali tudi pisмено zavezati za dvojno dobo službovanja v posameznih resorih oziroma podjetjih. — Ministrstvo za industrijo in rudarstvo LRS

RAZPIS

za Kmetijsko šolo v Ložah pri Vipavi

V interesu dviga kmetijske proizvodnje je Ministrstvo za kmetijstvo ustanovilo enoletno kmetijsko šolo v Ložah pri Vipavi. Namen te šole je vzgajati kader, ki bo s svojim strokovnim znanjem močno vplival na dvig socialnega nivoja naše vasi.

15. septembra 1948 se zopet prične pouk, ki traja eno leto in obsega vse kmetijske panoge, prvenstveno vinarstvo sadjarstvo in živinoreje. V šolo se sprejemajo mladinci in mladinke z osnovno šolsko izobrazbo od 13-25 leta starosti. Učenci in učence stanujejo v ločenem internatu in imajo vso oskrbo brezplačno. Interesenti, prvenstveno sinovi in hčere malega kmeta in delavskih družin, ki se želijo posvetiti kmetijski stroki, naj šim prej pišejo na upravo Vinarsko-sadjarške šole v Ložah pri Vipavi. Vsak naj v prošnji navede svoj točen naslov, na kar jim bo uprava šole poslala vprašalno polo v izpolnitvi. Na podlagi teh pol bo uprava šole, ki jo vodi in upravlja, — Uprava vinarsko-sadjarške šole Lože pri Vipavi.

Ministrstvo za gozdarstvo in lesno industrijo LRS v Ljubljani

razpisuje 40 štipendij

za šolsko leto 1948-49 za slušatelje gozdarske fakultete v Zagrebu

Študenti, ki reflektirajo na podljetov štipendije ob priliki novega vpisa na gozdarsko fakulteto v Zagrebu, kakor tudi tisti, ki nameravajo obdržati že odobrene štipendije iz leta 1947-48, morajo vložiti najpozneje do 20. avgusta 1948 pri Ministrstvu za gozdarstvo in lesno industrijo LRS, odsek za strokovni delez kadrov v Ljubljani, na naslov: 1. Prošnja, kolokvano z din 10.
2. Življenjepis, kolokvan z din 5.
3. Štipendijsko vprašalno polo v dvojniki, ki jo prejme pri vratarju univerze v Ljubljani.
4. Potrdilo o završenem višem tečajnem izpitu ali potrdilo o položnih izpiti na univerzi.
5. Mnenje pristojnega okrajnega ljudskega odbora.
6. Potrdilo o imovinskem stanju prosilca in njegove družine.
7. Zdravniško spričevalo.

Prošnje morajo vložiti reflektanti. Študentom, ki so prejeli štipendije že v šolskem letu 1947-48 ni potrebno predložiti potrdila fakultete o položnih izpiti.

Tista prošnja, ki ne bodo prispela ob roku in po teh navodilih ne bodo upoštevane.

Povprečna mesečna štipendija znaša od din 1.500 do 3.000. Glede na socialni položaj študentov se pa more navedena višina štipendije v posameznih primerih tudi znižati, oziroma zvišati.

Tobrani prošilci bodo o podljetni štipendiji obveščeni, ob prevzemu prvega zneska pa se bodo morali tudi pisмено zavezati za dvojno dobo službovanja v resornem ministrstvu oziroma podjetjih.

Ministrstvo za gozdarstvo in lesno industrijo LRS

Razpis

za vpis učencev v Geološki tehnikum pri Zavodu za geološka raziskovanja Ministrstva rudarstva FLRJ v Pančevu

Za šolsko leto 1948-49 bo vpis novih učencev v I. razred Geološkega tehnikuma. Šolanje traja tri leta, a šola ima položaj srednje tehnične šole.

Po dokončanem šolanju dobijo učenci poklic »mlajšega geološkega tehnikarja« in bodo razporejeni po službah v Zavodih za geološka raziskovanja, rudniških in v geoloških oddelkih generalnih direktorij in ministrstev. Opravljati bodo delo na terenu in v laboratorijih, kjer bodo sodelovali pri iskanju in raziskovanju težkih mineralnih surovin in geoloških sestavov naše države.

Učenci dobivajo štipendije in oblika, a poleg šole je internat, kjer je učencem zagotovljeno stanovanje, prehrana in drugo.

Pozoji sprejema so:

1. da so kandidati dokončali III. oziroma IV. razred gimnazije z nižjim tečajnim izpiti.
 2. da niso mlajši od 14 let in ne starejši od 20 let.
 3. da so popolnoma zdravi in fizično sposobni za terensko delo.
 4. Do 15. avgusta morajo poslati upravi Geološkega tehnikuma lastnoručno pisane prijave, takšne v 10 din.
- Poleg prijave so potrebni še ti-le dokumenti:
1. izpis iz rojstne knjige,
 2. potrdilo o nižjem tečajnem izpitu
 3. zdravniško spričevalo,
 4. potrdilo o socialnem stanju, izdano od ljudskih oblasti.
5. kratak življenjepis, lastnoručno napisan, kjer mora biti opisano socialno stanje družine, oziroma mesta in dolžnosti staršev in ostalih članov družine.
6. potrdilo staršev ali varuhov, da bo ostal kandidat po dokončanem šolanju najmanj tri leta v službi resora ministrstva, od katere prejema štipendijo kakor tudi, da bo v smislu šolskega pravilnika nadoknadil državni strošek šolanja, ako bi učence svojevoljno zapustil šolo ali bil zaradi slabega obnašanja iz nje izključen.
7. potrdilo organizacije Ljudske mladine o disciplini in obnašanju kandidata.
- Omenjene dokumente s točnim naslovom je treba poslati Upravi Geološkega tehnikuma pri Zavodu za geološka raziskovanja Ministrstva rudarstva FLRJ v Pančevu najpozneje do 15. avgusta. Uprava Geološkega tehnikuma bo obvestila vse kandidate o sprejetju in začetku šole najpozneje do 1. septembra 1948. — Iz uprave Geološkega tehnikuma pri Zavodu za geološka raziskovanja v Pančevu.

Vremenska napoved za nedeljo, 1. avgusta: Po večini jasno poletno vreme, v večernih urah nagujenje k manjšim krajevnim nevihtam.

25,951.200 dinarjev

znašajo dobitki III. razreda 9. kola srečk Državne razredne loterije. Poleg 31.000 različnih dobitkov v III. razredu 9. kola bosta izžrebani tudi premiji po

600.000 in 300.000 din

Žrebanje bo 6., 9., 11., 13., 16. in 18. avgusta letos v Beogradu v poslopju Državne razredne loterije FLRJ, a 23., 24., 25., 27., 30. in 31. avgusta letos v Ljubljani. — Dostop k žrebanju je prost.

Državna razredna loterija FLRJ

ODPRLI SMO KOMISIJSKO TRGOVINO

na Glavnem trgu št. 16 (prej Mastek) in sprejemamo v komisijsko prodajo: pohištvo, obleko, perilo, čevlje, posodo, slike, staklenino, otroške vozičke, preproge,

in vse ostale predmete

MESTNO TRGOVSKO PODJETJE »METROP« — MARIBOR

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

DNEVNI SPORED ZA NEDELJO 1. VIII.

8.00 Igra godba na pihalu Doma IV. jugoslovanske armade p. v. kapetana A. Smrekarja — 8.30 Napoved časa, poročila, objava dnevnega sporeda in vremenska napoved — 8.45 Slovenske narodne pesni — 9.00 Slovenski mladinec — brigadir spoznava Makedonijo — 10.00 Dopoldanski simfončni koncert — 11.00 Poje zbor »Zarja« iz Maribora p. v. dirigenta Rajka Sikoška (prenos iz Maribora) — 11.30 Novosti iz našega arhiva plošč — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.40 Zabavna glasba, mali ogledi in objave — 13.00 Pol ure z naše najmlajše poslušalce. Vreča z moko. Pogum in mladinci in povest o heroju Kr. — 13.30 Za vsakogar nekaj — 14.30 Napoved časa, poročila in objava večernega sporeda — 14.45 Slovenske narodne poje Roman Petrovič spremlja Miha Meh — 15.00 Oddaja za podeljevalce. Predavanja: Kaj se godi doma in po svetu; Kmetije, zadrugništvo in se kaj; Gospodarske uredbe; Gospodarsko strokovni nasveti; Pazimo na svoje zdravje; Poljudna znanost; Spoznavajmo svojo domovino; Poslušajmo naše ljudske umetnike; Vmes pojo solisti in ansambli Radia Ljubljana in pester program s plošč — 18.30 Igra sindikalni orkester tovarne »Impol« iz Slovenske Bistrice (prenos iz Maribora) — 19.00 Radijski dnevnik — 19.10 Srečo Rahmaninovič Rapsodiji na Paganinijevo temo — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.40 Bedrih Smetana: »Prodna novost«, opera v treh dejanjih. Izvajajo: solisti, orkester in zbor praške opere p. v. Otokarja Ostrčila. Uvodne besede: Ilanko Leskovec — 21.45 Do poročil iz Beograda nekaj zabavne glasbe — 22.00 Prenos Zvezne postaje Beograd — 22.30 Najnovejša fizikalna poročila — 23.40 Zabavna in plesna glasba — 23.00 Zaključek oddaje.

ALBINA VODOPIVCA

blvsiga predsednika Okrajnega ILO Gorice

so najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki so s ogromno udležbo pri pogrebu izkazali veliko spoštovanja in prijaznosti, ki jo je poškobil med njimi užival, in ki so v teh težkih trenutkih z nami sočustvovali. Posebno zahvalo dolgujemo predstavnikom KP in ljudske oblasti za njihove tople poslovnice besede in izreke tolikšnega častnega priznanja, pevskim zborom iz Ajdovščine in Vrbovca za obudeno odpete žalostnike, godbi iz Vrbovca, množnim organizacijam znanih za neustavne prekrasne venice ter organizacijam, prijateljtem in znanecem za ustmenne in pisemne izraze sožalja.

Kamnje, 29. julija 1948.
Zalujoča soproga Mcl, sinček Stojan in ostalo sorodstvo.

KINO

LJUBLJANA, UNION: Zaprto do 15. 8.
LJUBLJANA MOSKVA: Češki film »Veseli študenti«: tednik.
SLOGA: Sovjetski film »Tahir in Zuhra«, tednik. — Predstave v obeh kinematografih ob 17, 19, 21.
LETNI TIVOLI: Češki film »Pardubiške gospe«, tednik. — Predstava ob 21.
KOBLEJEVO: Sovjetski film »Dva boreca«, tednik. — Predstava ob 18, 19, 20.
SISKA: Češki film »Dekle z Beskidov«, tednik. — Predstavi ob 18 in 20.
MARIBOR ESPLANADE: Dokumentarna filma »Leningrad — Makedonija«, tednik. GRAJSKI: Sovjetski film »Timur in njegova četa«, tednik.
LETNI: Sovjetski film »Otok brez imena«, tednik.
METROPOL CELJE: Nemški film »Morilec« so med namit, tednik.
KAMNIK: Sovjetski poučni barvalni film »Pisani spored«, tednik.
KRANJ MESTNI: Angleški film »Velika priekovanjas«, tednik.
PIJUZ: Jugoslovanski umetniški film »Nesmrtna mladost«, tednik.

ANICA POGAČNIK

roj. Božič

Pokopali jo bomo v nedeljo 1. avgusta ob 17.30 v Radovljici.
Lincevo, Radovljica, Dobropolje, Dvorak vas, Ljubljana, 30. julija 1948.
Zalujoče družine:
Pogačnik, Božič, Tomkewicz ter ostalo sorodstvo.

KUPIMO:

- 1 registrirni termometer za območje od 0—150 C
- 2 registrirna vlagomera za območje od 0—100%
- 1 aparat za registriranje števil obratov s skalo od 140 do 200 obr./min.

Ponudbe poslati na naslov: Tovarna lesovine in lepence Ceršak, p. št. 11 v Slovenskih goricah

KUPIMO LEŽEČI MOTOR

na bencin ali nafto, 8 konjskih sil in 1 JERMENICO

1000 ali 1200 mm premera.

Ponudbe na: »Servis-gradnje«, Ljubljana, Dalmatinova 2

Imamo na zalogi večje količine aluminijaste žice

od 2,6 do 6 mm

iz katere lahko izdelamo zakovice po naročilu

Naslov v oglasnem oddelku »Ljudska pravica« pod št. 2728

ŽREBANJE SREČK DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

bo trajalo od 6. do 31. avgusta 1948

Druga polovica žrebanja, to je od 23 do 31 avgusta, bo v Ljubljani v Domu sindikatov, Miklošičeva cesta 22. — Kdor še ni obnovil svoje srečke, ali si jo želi kupiti, naj se oglasi v Invalidskem podjetju Jugoreklam »Kolektura srečk«, Ljubljana Tavčarjeva 5; Kranj, Titov trg 8; Maribor, Slovenska ulica 5. In pri maloprodajalcih tobaka — V tem razredu bo izžrebanih 31 000 dobitkov in dve premiji po

600.000.— in 300.000.— dinarjev

Izplačujemo brez kakršnih koli odbitkov. — Dobitki niso obdavčeni.

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Dušan Bole. — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. — Telefon naročniškega oddelka 30-30 — Telefon oglasnega oddelka 36-85. — Štev. ček. rač. 6-90601-0.